

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ ФІНАНСІВ

РОМАНАШЕНКО І.О.,

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

Науковий керівник – к.е.н., доцент Крутько М.А.

Для повного забезпечення будь-яких господарських процесів на різних рівнях господарювання завжди потрібен ресурс, який так чи інакше можна виразити фінансовим еквівалентом. Щоб таке вираження стало можливим і зрозумілим набуває актуальності дослідження теоретичних положень сутності фінансів, що в повній мірі дає можливість розкриття основних критеріїв, які формують або реструктурують вже наявний потенціал для ефективного здійснення господарського процесу та пошуку нових форм та механізмів фінансових взаємовідносин, які мають бути повністю адаптовані до умов ринкової економіки.

Фінанси підприємств безпосередньо пов'язані з рухом грошових коштів. Саме тому досить часто поняття «фінанси підприємств» ототожнюється з грошовими коштами, наявними фінансовими ресурсами. Однак самі кошти чи фінансові ресурси не розкривають поняття «фінанси», якщо не з'ясувати суті економічної природи останніх. Такими суттєвими загальними властивостями, які лежать в основі фінансів, є закономірності відтворювального процесу та грошові відносини, що виникають між учасниками суспільного виробництва на всіх стадіях процесу відтворення, на всіх рівнях господарювання, у всіх сферах суспільної діяльності. Однак не всі грошові відносини належать до фінансових. Грошові відносини перетворюються на фінансові, тільки тоді, коли рух грошових коштів стає відносно самостійним. Це відбувається в процесі формування, розподілу, використання грошових доходів та фондів згідно з цільовим призначенням у формі фінансових ресурсів [1].

Фінанси – це відносини, суб'єктами яких є держава, підприємницькі структури й населення. Вони мають грошовий характер. Тому гроші, які акумулюються в централізованих і децентралізованих фондах, називають фінансами. В економічній літературі сформувався такі основні точки зору при дослідженні фінансів. Так, деякі автори розкривають категорію «фінанси» як «сукупність економічних відносин, що виникають у процесі формування та використання грошових фондів» [2].

Дуже справедливо зазначають Н.О. Пікалова та О.І. Бобирь, в діючому законодавчому забезпечення та нормативно-правових актах України поняття «фінансовий ресурс» застосовується досить часто, але без чіткого тлумачення його сутності. Сформувався також два основні підходи щодо визначення складу фінансових ресурсів, у тому числі фінансових ресурсів підприємств. Згідно з першим, фінансові ресурси – це кошти (фонди, накопичення, нагромадження, доходи), наявні у розпорядженні держави і підприємств. Цієї точки зору дотримується більшість вчених економістів: В.Г. Белоліпецький, А.Д. Буряк, О.Д. Василик, І.В. Зятковський, Г.Г. Нам [1].

Якщо брати за основу першу точку зору, тоді незрозуміло, чим відрізняються фінансові ресурси від грошових коштів в момент їх перебування на рахунках або в касі підприємств. Цю дилему робить спробу розв'язати О.Д. Василик [4, с.84]: «Поняття «грошові засоби» значно ширше, але фінансові ресурси виступають завжди у грошовій формі. Грошові засоби стають фінансовими ресурсами тоді, коли вони концентруються у відповідні фонди, для яких встановлено порядок створення й використання». І.В. Зятковський також фінансовими ресурсами підприємств вважає «...грошові фонди цільового призначення...» [3, с. 25].

Таким чином можна говорити, що О.Д. Василик і І.В. Зятковський до фінансових ресурсів включають лише ту частину грошових коштів, яка сконцентрована у відповідних фондах і має цільове призначення [1].

Г.Г. Нам [4, с. 10] не погоджується з цим і стверджує, що до «...фінансових ресурсів належать грошові фонди та частина грошових коштів, яка використовується в не фондовій формі», а «під фінансовими ресурсами слід розуміти всі грошові кошти, що є в розпорядженні підприємств». Таким чином, Г.Г. Нам ототожнює фінансові ресурси зі всіма грошовими коштами підприємства. Що на нашу думку є досить вузьконаправленим розкриття сутності фінансових ресурсів.

Отже, узагальнивши підходи, які застосовують різні вчені щодо встановлення понятійного апарату економічної категорії фінанси, досить широко розкривається загальне бачення досліджуваного поняття. Фінанси займають основну частину економічних відносин як в підприємстві так і соціально-орієнтованих сферах господарювання.

Література:

1. Пікалова Н.О. Економічна суть фінансових ресурсів підприємства [Електронний ресурс] / Н.О. Пікалова, О.І. Бобирь. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=165>.
2. Мирошник Н.В. Теоретичні засади управління фінансами праві [Електронний ресурс] / Н.В. Мирошник. – Режим доступу: http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/489/1/Myroshnyk_27.pdf.
3. Зятковський І.В. Теоретичні засади фінансів підприємства / І.В. Зятковський // Фінанси України. – 2000. – № 4. – С. 25.
4. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: Підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк, Г.Г. Нам та ін.; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – [5-те вид., перероб. і доповн.]. – К. : КНЕУ, 2004. – 546 с.
5. Крутько М.А. Фінансовий менеджмент підприємств в сучасних реаліях міжнародної інтеграції / М.А. Крутько // Вісник ХНТУСГ: Економічні науки. – 2016. – № 177. – С. 186-191.

**ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ І ЗНАЧЕННЯ
АНАЛІЗУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА**

Вилуск А.О.,

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Науковий керівник – к.е.н., Краля В.Г.

Виробництво всіх видів продукції сільського господарства (включаючи тваринництво і переробку) безпосередньо залежить від стану рослинництва – розвивати тваринництво або створювати підприємства з переробки і реалізації сільськогосподарської продукції можна тільки в розрахунок на вітчизняний аграрний сектор [2]. В іншому випадку ніхто не може гарантувати стійке функціонування таких підприємств.

Обсяг виробництва сільськогосподарської продукції є одним з основних показників, що характеризують діяльність сільськогосподарських підприємств. Від його величини залежать обсяг реалізації продукції, рівень її собівартості, сума прибутку, рівень рентабельності, фінансовий стан підприємства, його платоспроможність та інші економічні показники. Тому аналіз необхідно починати з вивчення обсягу виробництва продукції, і зокрема продукції рослинництва. У процесі аналізу вирішуються наступні завдання [1]:

- здійснюється систематичний контроль за виконанням плану виробництва продукції в кожному господарстві;
- визначається вплив факторів на обсяг виробництва продукції;
- виявляються внутрішньогосподарські резерви збільшення виробництва продукції;
- оцінюється діяльність господарства по використанню можливостей збільшення виробництва продукції з урахуванням об'єктивних і суб'єктивних факторів;
- розробляються заходи щодо освоєння виявлених резервів збільшення виробництва продукції.

Економічний аналіз виконує дуже важливі функції в системі виробництва і має виключно важливе значення в процесі виявлення резервів збільшення виробництва продукції. Від того, наскільки глибоко і всебічно зроблено аналіз виробництва продукції, залежать оцінка діяльності господарства по використанню наявних можливостей збільшення виробництва продукції, а також повнота і реальність виявлених резервів і як результат цього – подальше збільшення виробництва продукції, зниження її собівартості, зростання прибутку, рентабельності.